

**VRIJESCHOOL
ALMERE**

Ondersteuningsplan Vrijeschool Almere

Vrijeschool Almere
Lierstraat 7
1312 JZ ALMERE Tel 036-5363147
info@vrijeschool-almere.nl
www.vrijeschool-almere.nl
Versie 2023

Inhoudsopgave

Visie van de vrijeschool Almere	3
Zorg en begeleiding op de vrijeschool Almere	3
Doel van de zorg	3
Uitgangspunten: handelingsgericht werken	4
Ondersteuningsniveaus	4
Basisondersteuning in de school	
Ondersteuning buiten de school	
Verwijzing	
Basisondersteuning	6
De groep	
Handelingsgericht werken	
Directe Instructiemodel	
De individuele leerling	
Ondersteuning in de groep	
Extra ondersteuning buiten de groep	
Besprekingen in de basisondersteuning	
Extra begeleiding	10
Handelingsgerichte diagnostiek	
Het groeidocument en het ontwikkelingsperspectiefplan	
Verwijzing	12
Betrokkenen bij de zorg rondom leerlingen	13
Dyslexie en dyscalculie	15
Hoog- en meerbegaafde leerlingen	15
Overstap naar de eerste klas	16
Overstap naar het voortgezet onderwijs	16
Beleid rond vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling	17
Bijlage 1: overzicht ondersteuningsniveaus.....	18

Visie van de vrijeschool Almere

Het ideaal van het vrijeschoolonderwijs is dat kinderen zich ontwikkelen tot vrije, zelfstandige mensen die zich bewust zijn van hun verantwoordelijkheid voor medemens en natuur.

Om de kinderen te laten uitgroeien naar evenwichtige volwassenen, krijgt de ontwikkeling van zowel het denken, als het voelen en willen (hoofd, hart en handen) in het leerplan een gelijkwaardige plaats.

Hierbij staan algemene menselijke waarden zoals gemeenschapszin, respect en compassie centraal. Deze worden niet opgelegd, maar als basisgevoelens in de lessen en in de omgang met elkaar bewust gewekt.

Op basis van de antroposofie

De aanpak is gebaseerd op het mensbeeld uit de antroposofie: een visie waarbij ervan uit gegaan wordt dat de mens bestaat uit lichaam, ziel en geest, en dat het kind talenten mee brengt en een eigen levensplan. Daar is het onderwijsaanbod en pedagogisch- en didactisch handelen op afgestemd, onderwijs dat laat zien, uitdaagt en inspireert.

In dit document worden alle werkprocessen beschreven die in het kader van 'zorg' binnen de Vrije school Almere gevolgd worden. Het document is tot stand gekomen in samenwerking met de intern begeleider, de directie en het team.

Zorg en begeleiding op de Vrijeschool Almere

Alle leerlingen hebben hulp en ondersteuning nodig om optimaal hun eigen ontwikkeling te kunnen gaan. In het leerplan van de vrije school (de leerinhouden, de verhalen en de kunstzinnige activiteiten) en in de gebruikte didactische en pedagogische aanpak zit voor de meeste leerlingen voldoende ontwikkelings- mogelijkheden. We werken met een leerstof- jaarklassensysteem, waarbij de kinderen ook met en van elkaar leren en waarbij veel gewerkt wordt met open opdrachten, waarbinnen iedere leerling zijn eigen ontwikkeling kan gaan.

De leerstof wordt beschouwd als ontwikkelingsstof: doel is niet alleen het verwerven van cognitieve vaardigheden, maar om mede door deze vaardigheden in toenemende mate te 'worden wie je bent'.

Doel van de zorg

Wanneer een leerling belemmeringen ondervindt in het leer- of ontwikkelingsproces treffen wij voorzieningen om ervoor te zorgen dat de leerling een doorgaande ontwikkeling doormaakt die recht doet aan deze leerling. Ook willen wij, in het kader van Passend Onderwijs, met onze zorg bereiken dat zo min mogelijk leerlingen verwezen worden naar het Speciaal Basisonderwijs (SBO) of het Speciaal Onderwijs (SO). Op het moment dat onze middelen niet meer toereikend zijn, maken wij gebruik van de voorzieningen binnen het samenwerkingsverband, zodat er passende hulp geboden kan worden. Indien het nodig is wordt de leerling verwezen naar een school die de onderwijsbehoefte van deze leerling beter kan vervullen.

Uitgangspunten

Op de vrijeschool Almere werken we handelingsgericht, dat betekent dat we in de klas en in de school werken volgens de volgende uitgangspunten:

- 1. Er wordt doelgericht gewerkt.** Er worden ambitieuze doelen gesteld voor de school, de (sub)groep en de individuele leerling en deze worden steeds geëvalueerd en geanalyseerd. Zo wordt steeds onderzocht: wat gaat goed, en wat kan beter?
- 2. Wisselwerking en afstemming:** kinderen ontwikkelen zich in wisselwerking met hun omgeving (school, leerkrachten, ouders, gezin). We gaan met elkaar in gesprek over de aanpak die bij deze leerling in deze klas werkt. Hoe is de wisselwerking tussen leerkracht en leerling: wat is goed en wat kan beter worden afgestemd? Hoe kunnen ouders dit ondersteunen?
- 3. Onderwijsbehoeften van een leerling staan centraal.** We gaan uit van wat een leerling nodig heeft. Dat wordt voor alle leerlingen per klas vastgelegd in het didactisch groepsoverzicht.
- 4. Leerkrachten maken het verschil, ouders doen er evenzeer toe.** Het handelen van de leerkrachten en de leerling-leerkrachtrelatie is van grote invloed is op het leren, de werkhouding en het sociaal-emotioneel functioneren van alle leerlingen. De leerkracht formuleert zijn of haar eigen ondersteuningsbehoeften. Wat heeft hij/ zij nodig om deze leerling te kunnen bieden wat het nodig heeft? De ouders ondersteunen het onderwijs en dragen zo bij aan schoolsucces.
- 5. Positieve aspecten zijn van groot belang.** We benoemen van betrokkenen het positieve, schrijven het op en benutten het in het plan van aanpak.
- 6. Betrokkenen werken constructief samen.** Goede samenwerking met leerkrachten, ouders, de leerling en externe deskundigen is essentieel voor de optimale ontwikkeling van de leerling.
- 7. Systematisch en transparant:** We werken met een duidelijk stappenplan en het is duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is. We werken met eigen formulieren, met zo min mogelijk overlap, evalueren deze regelmatig en stellen ze in goed overleg met elkaar bij.

Ondersteuningsniveaus

Basisondersteuning in de school

○ Ondersteuningsniveau 1

Op de Vrijeschool Almere gaan we uit van een sterke basis: voor alle leerlingen geldt dat zij een goed onderwijsaanbod krijgen, afgestemd op de ontwikkeling van de leerlingen in de klas.

○ Ondersteuningsniveau 2

Wanneer leerlingen onvoldoende oppakken van het algemene onderwijsaanbod in de klas, wordt het aanbod geïntensiveerd door verlengde en verdiepte instructie, herhaling, meer begeleide inoefening en meer oefentijd.

Op ondersteuningsniveau 1 en 2 volgt de leerkracht de ontwikkeling en stuurt bij wanneer nodig, in samenspraak met de intern begeleider, de ouders en eventueel de leerling.

○ Ondersteuningsniveau 3

Soms heeft een leerling naast een goed algemeen aanbod en extra begeleiding in de klas ook intensieve en specifieke begeleiding nodig, individueel of in een klein groepje. Deze begeleiding is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerling en de hiaten in de leerontwikkeling. Deze zorg wordt maximaal voor twee periodes van 10 tot 12 weken aangeboden. Op ondersteuningsniveau 3 bewaakt de intern begeleider het

aanbod en de vorderingen, in samenspraak met de leerkracht, ouders en eventueel de leerling.

Er wordt gestapelde zorg geboden, dat betekent dat wanneer een leerling zorg krijgt op niveau 3 er ook zorg blijft plaatsvinden op de niveaus 1 en 2.

Ondersteuning buiten de school

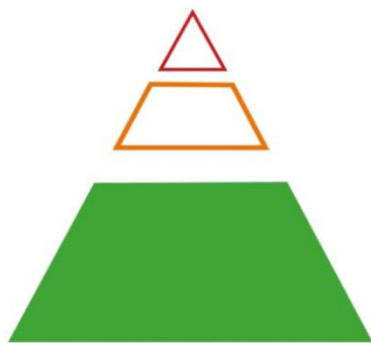
○ **Zorgniveau 4**

Tenslotte zijn er die leerlingen die een dusdanige achterstand hebben dat zij diagnostiek en behandeling nodig hebben. Dat gebeurt niet in de school zelf maar door het zorginstituut, en valt daarmee buiten de basisondersteuning van de school.

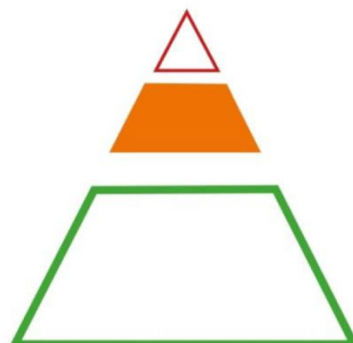
Verwijzing

○ **Zorgniveau 5**

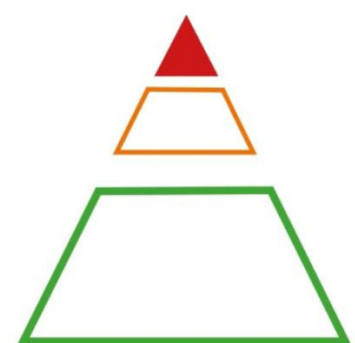
Bij het laatste zorgniveau vindt een verwijzing plaats naar het speciaal basisonderwijs of het speciaal onderwijs.

Basisondersteuning:
Zorgniveaus 1, 2 en 3

Extra begeleiding
Zorgniveau 4

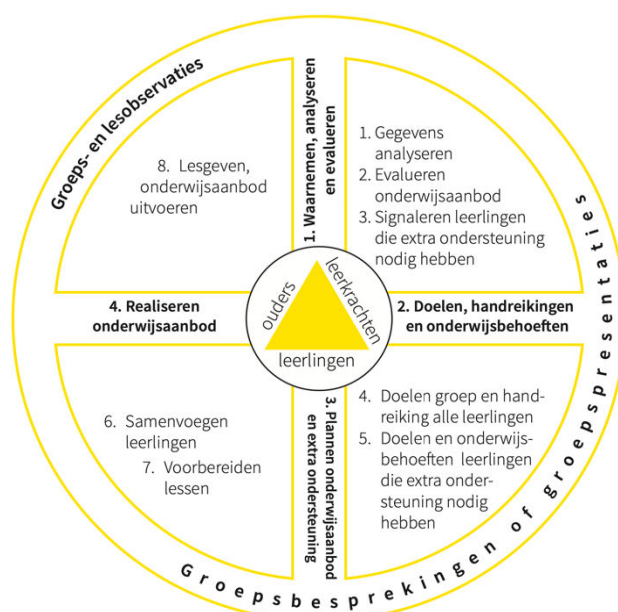
Verwijzing naar S(B)O
Zorgniveau 5

Basisondersteuning

De groep

De basis van het handelen in de groep is de cyclus van het handelingsgericht werken:

De cyclus van handelingsgericht werken bestaat uit 4 fasen:

- Waarnemen, analyseren en evalueren;
- Doelen, handreikingen en onderwijsbehoeftes formuleren;
- Het onderwijsaanbod plannen en tenslotte
- Uitvoeren.

In de eerste fase van het waarnemen, analyseren en evalueren verzamelt de leerkracht (samen met de intern begeleider) gegevens over alle kinderen en ordent dit per leerling in parnassys. Het gaat om gegevens uit observaties, analyses van het werk, gesprekken met kinderen en ouders op de volgende gebieden: sociaal-emotioneel, welzijn, leer(voorwaarden)ontwikkeling en resultaten. In deze fase vindt minimaal tweemaal per jaar de groepsbespreking met de intern begeleider plaats waarbij het onderwijsaanbod van de afgelopen periode wordt geëvalueerd; zijn de gestelde doelen behaald; wat gaat goed en wat kan beter; welke leerlingen hebben extra ondersteuning nodig? Leerkrachten reflecteren dagelijks, wekelijks en per periode zelf of met elkaar om het onderwijsaanbod en de aanpak steeds aan te passen.

Vervolgens wordt in de tweede fase worden doelen, handreikingen en onderwijsbehoeftes geformuleerd: voor de groep, voor een subgroep (zij die extra ondersteuning nodig hebben om de groepsdoelen te behalen) en voor de individuele leerling (die extra ondersteuning nodig heeft om de (groeps) doelen te behalen). Individuele doelen worden omgezet naar onderwijsbehoeften: wat heeft deze leerling nodig om dit doel te bereiken?

In fase 3 wordt het onderwijsaanbod gepland evenals de extra ondersteuning. Dit wordt door de leerkracht opgeschreven in de logboeken bij de kleuterklassen en in de groepsplannen in klas 1 t/m 6 technisch lezen, spelling, rekenen en taal/begrijpendlezen. Het logboek/groepsplan bevat de kwalificatie doelen van het onderwijs voor alle leerlingen van de groep. Het is leidend bij het dagelijks handelen van de leerkracht om de doelen te behalen. Het beschrijft de gehanteerde didactische methodes en methodieken, de wijze van differentiëren en welke leerlingen in aanmerking komen voor verlengde instructie of extra uitdaging (**zorgniveau 2**). Daarnaast wordt ook beschreven welke leerlingen buiten de klas extra begeleiding krijgen (**zorgniveau 3**). De leerkracht gebruikt het logboek/groepsplan bij de week- en dagplanning, bij de keuze van activiteiten en bij de voorbereiding en evaluatie van de lessen.

In de vierde fase wordt het aanbod gerealiseerd. De leerkrachten werken met de groep aan de doelen zoals die in het groepsplan staan beschreven. Het helpt hen bij de planning, organisatie en uitvoering van de extra instructies. Les- en groepsbezoeken en observaties worden in deze fase uitgevoerd.

Tenslotte wordt na afloop gereflecteerd op het eigen handelen (van na een les tot na een periode van gegeven aanbod): is de manier waarop onderdelen zijn aangeboden goed voor deze kinderen/ de klas? Wat gaat goed, wat kan beter?

Het directe instructie model

Om de kinderen in de lessen zoveel mogelijk te laten profiteren van het onderwijsaanbod wordt in de reken- en taallessen gewerkt met het Expliciete Directe Instructiemodel (EDI). EDI is een goede manier om om te gaan met verschillen tussen leerlingen en bestaat uit de volgende stappen:

1. Dagelijkse terugblik, actualiseren van voorkennis
2. Presentatie/interactieve groepsinstructie
3. (In)Oefening van de strategieën en samenwerkend leren
4. Zelfstandig toepassen van strategieën en/of samenwerkend leren bij het toepassen van strategieën
5. Verlengde instructie voor zwakke leerlingen
6. Aandacht voor de komende les
7. Periodieke terugblik
8. Terugkoppeling (gedurende elke lesfase).

Essentieel voor EDI zijn niet de onderscheiden fasen, maar de interactieve invulling daarvan. Van groot belang zijn de volgende interactieve principes:

1. Leren steunt op goede interpersoonlijke relaties
2. Leerkrachten moeten gericht zijn op het geven van feedback aan leerlingen.
3. Tijdens het lesgeven en leren dient het begrijpen waarom het gaat centraal te staan
4. Het lesgeven is procesgericht
5. De leerkracht probeert de achterstand bij leerlingen te voorkomen door het scheppen van een goede leeromgeving.

De effectiviteit van het directe instructiemodel wordt, naast de interactieve mogelijkheden, medebepaald door gedifferentieerde instructie: afwisseling van groepsinstructie, subgroepinstructie en individuele instructie. Bij een goed klassenmanagement kan het leren steeds meer van "leerkracht gestuurd" naar "zelfstandig leren" opschuiven.

De individuele leerling

Extra ondersteuning in de groep: zorgniveau 2

Wanneer leerlingen onvoldoende oppakken van het algemene onderwijsaanbod in de klas, wordt het aanbod geïntensiveerd door verlengde en verdiepte instructie, herhaling, meer begeleide inoefening en meer oefentijd. Dit wordt opgeschreven in het groepsdidactisch overzicht en uitgewerkt in de lesplannen (periode, week en dag) en valt onder de verantwoordelijkheid van de leerkracht.

Extra ondersteuning buiten de groep: zorgniveau 3

Soms heeft een leerling naast een goed algemeen aanbod en extra begeleiding in de klas ook intensieve en specifieke begeleiding nodig, individueel of in een klein groepje. Deze begeleiding is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerling en de hiaten in de leerontwikkeling. Wanneer dit nodig is wordt er een **individueel handelingsplan (IHP)** geschreven. In het IHP staat de beginsituatie en het probleem duidelijk

omschreven. Aangegeven wordt welk doel nagestreefd wordt en hoe daaraan gewerkt wordt, met welke materialen en middelen. De intern begeleider monitort het aanbod en de vorderingen, in samenspraak met de leerkracht, onderwijsondersteuner, ouders en eventueel de leerling. Deze zorg wordt maximaal twee perioden van 10 tot 12 weken aangeboden. Hieronder vallen ook de verplichte ondersteuningstrajecten voor de dyslexie- en dyscalculieonderzoeken. Ondertussen wordt ondersteuning op niveau 1 en 2 (hulp binnen de groep) voortgezet.

Besprekingen in de basisondersteuning

Op de Vrije School Almere worden de volgende besprekingen gehouden:

- Tien-minuten gesprekken met leerkracht en ouders.
- Groepsbesprekingen leerkracht en IB: de intern begeleiders bespreken alle klassen tenminste tweemaal per jaar. Op grond van de klassenbezoeken, de toetsresultaten en de sociaal-emotionele ontwikkelingen hebben zij een gesprek met de leerkracht waarin de volgende zaken aan bod komen:
 - Veiligheid, rust
 - Leerklimaat
 - Relatie leerkracht-leerlingen
 - Begeleiding van zorgleerlingen
 - Sociaal klimaat
 - Didactiek/pedagogie
 - Didactisch niveau van de klas
 - Leerstofaanbod
- Kinderbesprekingen met het hele team
- Een leerkracht kan een leerling inbrengen in de pedagogische vergadering. De kinderbepreking met het team is een gemeenplaats waar met elkaar wordt geprobeerd de ontwikkelingsvragen van de leerling echt te begrijpen en een gemeenschappelijk beeld te vormen van het kind en zijn vragen. Samen worden pedagogische adviezen voor de leerkracht geformuleerd. Ouders worden vooraf en achteraf geïnformeerd.
- Leerlingbespreking: een leerlingbespreking vindt plaats tussen de leerkracht en IB, liefst ook met ouders.

Extra Begeleiding (Passend Onderwijs)

Wanneer de school onvoldoende tegemoet kan komen aan de ondersteuningsbehoeften van de leerling kan een externe gevraagd worden om mee te kijken. Zorgniveau 4 omvat een scala van soorten hulpverlening aan een leerling, variërend van een handelingsplan of individuele leerlijn tot hulp via Passend onderwijs of de JGZ, of een verwijzing naar het S.B.O. De hulp die een leerling krijgt om te voorzien in zijn specifieke onderwijsbehoeften kan incidenteel (bijvoorbeeld logopedie) of permanent (bijvoorbeeld bij verwijzing naar het SBO) worden geboden.

Er zijn verschillende mogelijkheden:

- Observatie door Passend onderwijs
- Bespreking met de jeugd-verpleegkundige, vanuit 'Sterk in de wijk'.
- Bespreking in het zorg-adviesteam met de jeugdarts en schoolmaatschappelijkwerk. Het doel van het overleg in het zorg-adviesteam is om de ondersteuningvragen van de leerling te verhelderen en hoe daaraan tegemoetgekomen kan worden.

Er kunnen verschillende uitkomsten uit een overleg komen:

- Wanneer de ondersteuningsbehoeften niet binnen het reguliere lesprogramma te vervullen zijn wordt een groeidocument met een OPP gemaakt.
- Wanneer de vragen van het kind onduidelijk blijven of vragen niet beantwoord kunnen worden kan in samenspraak met ouders onderzoek aangevraagd worden om vragen wel te kunnen beantwoorden en een leerling beter te kunnen begeleiden.
- Wanneer aan de onderwijsbehoeften van de leerling duidelijk zijn maar binnen school daaraan niet kan worden voldaan, kan externe ondersteuning ingezet worden. Ook dan wordt een groeidocument/OPP opgesteld.

Voor alle mogelijkheden zorgt IB voor de aanvraag en de toestemming van de ouders.

Handelingsgerichte diagnostiek

De school kan, met toestemming van de ouders, een observatie aanvragen bij passend onderwijs, hieruit kan voortkomen dat er een psychologisch of didactisch onderzoek gedaan wordt door de schoolpsycholoog van Passend Onderwijs. Voor de ouders zijn er geen kosten aan deze onderzoeken verbonden.

Wanneer de problematiek niet uitsluitend het schoolse leren betreft maar een breder ontwikkelingsprobleem dan zal de school de ouders adviseren zelf extern een onderzoek te laten doen. Het is in het belang van het kind dat de ouders belangrijke conclusies en adviezen uit deze onderzoeken met de school delen, echter, ouders hebben daar een eigen keuze in.

Het groeidocument en het Ontwikkelingsperspectiefplan (OPP)

Voor leerlingen die structureel extra zorg nodig hebben gebruiken we het **groeidocument** in het format van Passend Onderwijs. Daarin worden de volgende aspecten beschreven:

- Beginsituatie en doelen: We analyseren de huidige situatie (stimulerende en belemmerende factoren) Hierdoor ontstaat overzicht en inzicht. We bepalen de doelen die we willen bereiken en bieden daarmee uitzicht.
- Inhoud en organisatie: Wat hebben de leerkracht en leerling nodig om die doelen te halen? Wat zijn de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerkracht en leerling?

- Termijn: Wanneer beginnen we en hoeveel tijd hebben we nodig om de doelen te halen?
- Betrokkenen: Wie doen ermee? Hoe stemmen we goed op elkaar af? Welke afspraken maken we?
- Evaluatie: Wat is het resultaat? Zijn de doelen behaald?

Wanneer leerlingen die onderzocht zijn en op basis van hun capaciteiten of door speciale problemen een aangepaste leerlijn nodig hebben, krijgen een **ontwikkelingsperspectiefplan**. Dit werkt toe naar een aangepast ontwikkelingsperspectief, het niveau dat deze leerling aan het eind van de basisschool kan behalen. Tweemaal per jaar wordt het OPP door de intern begeleider met ouders en leerkracht besproken en tekenen de ouders het handelingsgedeelte voor gezien.

De Vrije School Almere werkt samen met de volgende externe hulpverleners:

- De JGZ: Schoolarts, schoolverpleegkundige en schoolmaatschappelijk werker, zij maken deel uit van het zorgoverleg team dat vijf keer per jaar bij elkaar komt.
- Gz-psychologe van Passend Onderwijs (eerste deskundige). Zij kan observaties doen in de klas, psychologisch en sociaal emotioneel onderzoek verrichten. Ze bespreekt dit met ouders en leerkracht en geeft daarbij handelingsgerichte adviezen. Ze zet vervolgtrajecten uit en bij leerlingen waarvan de cognitie is onderzocht, bepaalt ze de leerrendementsverwachting n.a.v. het uitstroomniveau leerling.
- Begeleider onderwijs van Passend onderwijs: zij doet observaties in de klassen, en geeft op grond daarvan handelingsgerichte adviezen aan de leerkracht, ook kan zij ondersteunen bij onderwijsvernieuwing.
- TOS-deskundige: zorgt voor indicatiestelling en begeleiding bij kinderen met een spraak- taal stoornis.
- Wijkteam, o.a. met de opvoedondersteuner.

Bij doorverwijzing naar externen voor begeleiding of opvoedondersteuning geeft de school de voorkeur aan therapeuten die vanuit het antroposofisch mensbeeld werken, maar uiteraard zijn de ouders vrij in het kiezen van de hulpverlener.

Verwijzing

Het doel van de individuele leerlingenzorg is het vinden van een passend onderwijsaanbod voor de leerling. We proberen dit zoveel mogelijk binnen het reguliere basisonderwijs te realiseren maar wanneer uit onderzoek, of de evaluaties van het OPP/groeidocument, duidelijk is geworden dat de school niet langer kan voldoen aan de onderwijsbehoefte van de leerling dan start de IB, in samenspraak met de leerkracht, de ouders en Passendonderwijs, de verwijzingsprocedure naar een andere vorm van basisonderwijs: regulier, SBO of SO.

Betrokkenen bij de zorg rondom leerlingen

De klassenleerkracht

De leerkracht is verantwoordelijk voor de leer-, sociaal-emotionele ontwikkeling en het welzijn van alle leerlingen in zijn groep. Hij is zich ervan bewust dat hij ertoe doet en dat zijn handelen van invloed is op het leerproces van de leerlingen. Hij gaat ervan uit dat leerlingen verschillende onderwijsbehoeften hebben en dat het zijn taak is zo goed mogelijk aan deze behoeften tegemoet te komen. De leerkracht is binnen de basisondersteuning verantwoordelijk voor het uitvoeren van ondersteuning op niveau 1 en 2. Bij ondersteuning buiten de klas zorgt de leerkracht ervoor dat hij op de hoogte is van de geboden ondersteuning en kijkt hij hoe hij ondertussen kan blijven ondersteunen in de klas. Zolang het kind leerling is in zijn klas, houdt de leerkracht een centrale positie. Voor ouders is en blijft hij het eerste aanspreekpunt.

Ouders

Ouders en school hebben een gemeenschappelijk belang, namelijk dat het goed gaat met het kind en dat een kind zich binnen zijn of haar mogelijkheden optimaal ontwikkelt. Om het kind zo goed mogelijk te ondersteunen in de algehele ontwikkeling is een goede samenwerking van groot belang. Dit geldt des te meer, als het gaat om kinderen met specifieke pedagogisch-didactische behoeften. Leerkracht en ouders spreken af hoe zij eventueel buiten de reguliere momenten (tafeltjesgesprekken, ouderavonden) om, met elkaar zullen communiceren

De leerling

In ondersteuningstrajecten wordt (op passende wijze) de leerling geïnformeerd en betrokken. De informatie van de leerling wordt meegenomen in de aanpak. De leerkracht zoekt naar kansen om aan te sluiten bij specifieke interesses van de leerling.

De intern begeleider

Eén van bovenstaande uitgangspunten waaruit gewerkt wordt is: de leerkracht doet ertoe, die maakt het verschil. De rol van de intern begeleider is daarom ten eerste die van leercoördinator. Dat betekent dat de intern begeleider een lerende cultuur binnen het team, en het vakmanschap en eigenaarschap van de individuele leerkracht binnen de school versterkt en ondersteunt. Hiermee ondersteunt de intern begeleider de kwaliteit van het onderwijs op ondersteuningsniveau 1 en 2.

Ten tweede is de intern begeleider de trendanalist: degene die vanuit data, toetsgegevens en analyses inzicht biedt in de ontwikkeling van de school, de klas en de individuele leerling. Vanuit overzicht en inzicht wordt gewerkt naar (ambitieuze) doelen op school-, klas- en eventueel leerlingniveau. Deze doelen worden vertaald in een plan van aanpak op de verschillende niveaus. Op deze wijze wordt bijgedragen aan de onderwijskwaliteit door het onderwijsleerproces te borgen dan wel te verbeteren. De laatste rol van de intern begeleider is die van zorgregisseur. Samen met de leerkracht stuurt de intern begeleider de ondersteuning voor leerlingen, en de ib'er coördineert de uitvoering van goed en passend/inclusief onderwijs binnen de school. Samen met ouders wordt de interne en/of externe ondersteuning verbonden naar het dagelijks handelen van de leerkracht in de klas.

Deze drie overlappende rollen van de intern begeleider komen samen in de rol van kwaliteitscoördinator.

Onderwijsondersteuners

De onderwijsondersteuners zijn verantwoordelijk voor het bieden van extra hulp in of buiten de klas. In de klas wordt in overleg met de leerkracht hulp geboden. Deze zorg wordt opgenomen in het groepsplan. Buiten de klas overlegt de onderwijsondersteuner met de intern begeleider. De onderwijsondersteuners voeren de handelingsplannen uit, houden op niveau 3 steeds per keer bij wat zij doen, evalueren de handelingsplannen en schrijven een verslag.

Directie

De schoolleider is eindverantwoordelijk voor de zorg binnen de school. De schoolleider laat zich regelmatig informeren door alle bij de zorg betrokken personen en geeft gevraagd en ongevraagd advies. Bij gesprekken vanaf ondersteuningsniveau 4 is directie aanwezig bij gesprekken. Tevens wordt de directie betrokken wanneer de veiligheid van leerlingen of leerkrachten in het geding is.

Dyslexie en dyscalculie

De school werkt volgens het protocol dyslexie/dyscalculie. Dit betekent dat wanneer een leerling achter blijft bij woordlezen er ondersteuning wordt geboden in de klas: verlengde instructie in de klas, meer tijd en meer begeleide oefentijd. Ook kan er werk meegegeven worden om thuis extra te oefenen. Het doel van deze extra begeleiding is om de leerling weer bij op het niveau van de klas te krijgen.

Wanneer de leerling achterstanden onvoldoende heeft ingelopen wordt een periode van 10-12 weken ondersteuning geboden op zorgniveau 3: de leerling krijgt 3x20 minuten per week individuele ondersteuning voor lezen en/of spelling buiten de klas, uitgevoerd door de onderwijsondersteuner, aangestuurd door IB.

Wanneer deze ondersteuning na de eerste periode onvoldoende werkt wordt nogmaals een periode aangeboden, wanneer ook dat onvoldoende resultaat oplevert en de leerling op de LVS toetsen voor technisch lezen en/of spelling drie keer achter elkaar een V- heeft behaald (laagste 10%), wordt er bij stichting Taalhulp, of het RID, of Opdidact (keuze is aan de ouders) een dyslexie onderzoek aangevraagd.

Wanneer de leerling voldoet aan de criteria voor ernstige enkelvoudige dyslexie dan kan het betreffende instituut een door de gemeente bekostigde behandeling bieden. Op school zal gedurende de hele schoolperiode rekening gehouden worden met de lees- en of spellingsproblemen van de leerling, ook wanneer er geen dyslexieverklaring is afgegeven. Dit betekent dat de leerling extra begeleide oefening voor lezen krijgt, spellingsfouten niet worden meegerekend als het geen spellingstoets betreft, de leerling waar nodig extra tijd krijgt voor zijn werk, extra tijd voor toetsen en dat toetsen waarbij dit relevant en toegestaan is worden voorgelezen. Daarnaast bestaat er vanaf klas vier de mogelijkheid voor de leerlingen om op de computer te werken met voorleessoftware, speciale oefenprogramma's voor spelling, of om hun geschreven werk op de computer te maken.

IB beslist in samenspraak met de leerkracht voor welke compenserende maatregelen een leerling in aanmerking komt.

Hoog- en meerbegaafde leerlingen

Alle leerlingen waarvan de leerkracht vermoedt dat er sprake is van hoog- of meerbegaafdheid krijgen in de klas op bepaalde momenten (met name tijdens het periode onderwijs) verdiepings- of verrijkingsopdrachten aangeboden.

Ook bij taal en rekenlessen kan verdieping of verrijking geboden worden wanneer dit relevant is.

Bij rekenen worden complexere opgaven aangeboden die onder begeleiding van de onderwijsondersteuner of de leerkracht gemaakt worden.

De leerkrachten volgen scholing om beter aan de behoefte van hoog- en meerbegaafde leerlingen tegemoet te kunnen komen.

Daarnaast zijn er 1x per week verdiepingslessen voor hoogbegaafde leerlingen. IB beslist, in samenspraak met de leerkracht en de hoogbegaafdheids-deskundige welke leerlingen hiervoor in aanmerking komen.

Voor een zeer beperkt aantal leerlingen (1% van de totale leerlingen populatie) bestaat er de mogelijkheid mee te doen aan het externe 'talentenlab'. IB beslist, samen met de eerste deskundige Passend onderwijs welke leerlingen hiervoor in aanmerking komen.

In de kleuterklassen worden leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong gesignaleerd. We spreken hier nog niet van hoog- of meerbegaafd.

Deze leerlingen krijgen in de klas uitdagend spelmateriaal aangeboden en wat complexere opdrachten, als ze daar behoefte aan hebben.

Daarnaast begeleidt de onderwijsassistent groepjes leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong.

Overstap naar de eerste klas

Zie leerrijpheidsprotocol.

Overstap naar het Voortgezet Onderwijs (VO)

Na de M7 toetsen, in januari klas 5, volgt er een bespreking tussen leerkracht en IB en eventueel andere leerkrachten die de klas kennen, om voor alle leerlingen de uitstroomprognose te formuleren en aan te geven of extra zorg in het noodzakelijk is.

Deze uitstroomprognoses worden met de ouders en de leerling besproken.

Tussen februari en juni worden de leerlingen die in het VO (mogelijk) extra zorg nodig hebben met de eerste deskundige van Passend onderwijs besproken, hieruit vloeit het besluit voort leerlingen aan te melden als LEO/LEA leerling, of aan te melden voor het OPDC of Pro, in overleg met de ouders.

Voor leerlingen die aangemeld worden voor het OPDC of Pro moet dan al een OPP opgesteld zijn.

Voor 1 oktober zijn alle relevante gegevens van leerlingen met (mogelijk) extra zorgbehoefte ingevoerd in Digidoor.

IB is verantwoordelijk voor de contacten met de deskundige VO, die adviseert over de onderwijsplek voor leerlingen die extra zorg nodig hebben.

Indien relevant voeren leerkracht en IB-gesprekken met VO-scholen over de plaatsing van zorgleerlingen.

IB is eindverantwoordelijk voor de procedure voor aanmelding bij Pro of het OPDC.

Direct na de M8 toetsen (eind januari klas 6) stelt IB samen met de leerkracht voor alle leerlingen een definitief schooladvies op. De leerkracht bespreekt deze adviezen met de ouders en de leerling.

De leerkracht zorgt voor een warme overdracht naar het VO.

IB is eindverantwoordelijk voor het goed verlopen van de aanmeldprocedure bij het VO voor alle leerlingen. Het belangrijkste hierbij is het tijdig via Digidoor aanleveren van alle relevante gegevens.

Beleid rond vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling

Dit is ondergebracht bij een aandachtsfunctionaris en vastgelegd in het protocol huiselijk geweld en kindermishandeling.

Wanneer de leerkrachten een vermoeden hebben dat er bij een leerling sprake is van een onveilige thuissituatie of dat de basis verzorging van de leerling te kort schiet dan zal hij/zij dit met de aandachtsfunctionaris bespreken.

Deze beslist welke verdere stappen er ondernomen worden. Vrijwel altijd zal de eerste stap een gesprek met de ouders zijn en het aanbieden van ondersteuning bij de opvoeding.

Bij (een vermoeden van) huiselijk geweld wordt altijd een melding gedaan bij Veilig Thuis. Dit wordt altijd eerst met ouders besproken.

Bijlage 1 Overzicht ondersteuningsniveaus

Ondersteuningsniveau	Omschrijving	(Eind)ver-antwoordelijke	Afstemming met ouders (en leerling)
Niveau 1 Sterke basis <i>Basisaanbod in de groep</i>	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht werkt volgens de cyclus van handelingsgericht werken. - Er wordt gewerkt met een didactisch groepsoverzicht (halfjaarlijks) en groepsplannen. - Er wordt doelmatig gewerkt aan het lesaanbod dmv cyclisch en planmatig werken en een goede, passende instructie. - De leerkracht evalueert het aanbod en de aanpak en reflecteert op eigen handelen. 	Leerkracht Zichtbaar in: Groepsplannen Logboek/weekplanner Parnassys	De leerkracht voert het gesprek met de ouders over de totale ontwikkeling van het kind. Leerkracht en ouders overleggen als partners en stemmen af. Reguliere gesprekscyclus.
Niveau 2 Sterke basis <i>Extra ondersteuning in de groep (25% van de leerlingen)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht probeert de onderwijsbehoeften te verhelderen, reflecteert op eigen handelen, wisselt ervaringen uit. - De leerkracht stemt het aanbod of de aanpak af op de onderwijsbehoeften van de leerling (bijv. intensivering instructie, andere wijze van verlengde instructie bieden). - De leerkracht beschrijft de aanpak in het groepsplan en evalueert. Heeft het afstemmen van het aanbod het gewenste effect? - inzet onderwijsondersteuners <p>Dyslexie traject: na eenmaal een V-score op de hoofdmeting. Leerkracht blijft ook ondersteunen op niveau 1.</p>	Leerkracht Zichtbaar in: Groepsplannen Logboek/weekplanner Parnassys	De leerkracht voert het gesprek met de ouders over de totale ontwikkeling van het kind. Leerkracht en ouders overleggen als partners en stemmen af. Reguliere gesprekscyclus.
Niveau 3 Sterke basis <i>Extra ondersteuning op schoolniveau (10% van de leerlingen)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht brengt de leerling in in een (groeps)bespreking met de intern begeleider (IB-er). De ondersteuningsvraag wordt verhelderd. - Na de (groeps-)bespreking vindt er gesprek plaats met de ouders met de leerkracht (eventueel IB). - Maximaal twee periodes hulp van 10-12 weken. <ul style="list-style-type: none"> - Er wordt een individueel handelingsplan opgesteld door de IB (of RT). Dit wordt toegestuurd aan de ouders, net als de evaluatie van het plan. - De leerkracht ondersteunt tijdens de ondersteuning op niveau 3 in de klas op ondersteuningsniveau 2 en 1. 	IB in samenwerking met leerkracht. Zichtbaar in: Handelingsplannen Eventueel groeidocument/OPP	Indien nodig wordt er een extra gesprek gepland buiten de reguliere gesprekkencyclus. IB-er sluit aan bij een overleg.

	<p>Dyslexie traject: na tweemaal een V- score op de hoofmetingen. Leerkracht blijft ook ondersteunen op niveau 2.</p> <p>- Consequente denkrichting: Wat is nodig voor dit kind in deze klas, bij deze leerkracht (en deze ouders)? Wat heeft de leerkracht nodig?</p>		
<p>Niveau 4 Steun waar nodig</p>	<p>- De school is handelingsverlegen en concludeert onvoldoende tegemoet te kunnen komen aan de onderwijsbehoefte van de leerling. - Externe specialist wordt betrokken in overleg met ouders. Mogelijkheden: - observatie Passend Onderwijs. - bespreking met de jeugd-verpleegkundige. - bespreking zorg-adviesteam (ZAT).</p> <p>Dyslexie: na driemaal een V- score op de hoofmetingen. School en leerkracht blijven ondersteunen op niveau 3 (als mogelijk), 2 en 1. wordt extern onderzoek aangevraagd</p>	<p>IB, externe specialist.</p> <p>Zichtbaar in: Groeidocument of OPP (niet bij dyslexie-/dyscalculie aanvraag en behandeling).</p>	<p>Leerkracht en IB-er (en externe specialist) gaan in gesprek met ouders. Gesprekken kunnen ook buiten de reguliere gesprekscyclus gepland worden.</p> <p>In het geval van een arrangement vindt er 3 à 4 keer per jaar een groot overleg plaats met alle betrokkenen.</p>
<p>Niveau 5 Speciaal als het moet</p>	<p>- De school concludeert dat er ondanks de ingezette hulp onvoldoende afgestemd kan worden op de onderwijsbehoefte van de leerling. - De leerling heeft baat bij onderwijs op een school voor Speciaal (basis-) onderwijs. - De IB-er begeleidt ouders bij het zoeken naar een passende school.</p> <p>- Aanvraag toelaatbaarheidsverklaring (TLV) bij het Samenwerkingsverband.</p>	<p>IB en directeur</p>	<p>Er is overleg met ouders, de IB-er, leerkracht, externen en de directeur.</p>